

Toft-Olsen's Apple

Af Hans Toft-Olsen

Jeg vil gerne præsentere dig for mit nyeste pædagogiske værktøj, som jeg håber vil inspirere dit pædagogiske syn på stemmen.

Toft-Olsen's Apple er en tredimensionel model, der synliggør, hvad der sker i struben, rent stemmemæssigt. Jeg underviser på Stemmeakademiet, hvor vi primært arbejder med pædagogisk stemmebrugslære og dårlige stemmevaner. Vi har specialiseret os i at forklare komplicerede strukturer på en overskuelig og pædagogisk måde. Vi deler stemmebrug op i fire afsnit og bruger en holistisk tilgang til selve forståelsen af afsnittet »stemmen«.

<i>Energi</i>	Energien er styring af lufttryk.
<i>Stemmen</i>	I struben laves vores grundklang, som senere artikuleres.
<i>Artikulation</i>	Hvor vores tanker kommer til udtryk.
<i>Hjernen</i>	Styrer processen og afgør kvaliteten mere eller mindre bevidst.

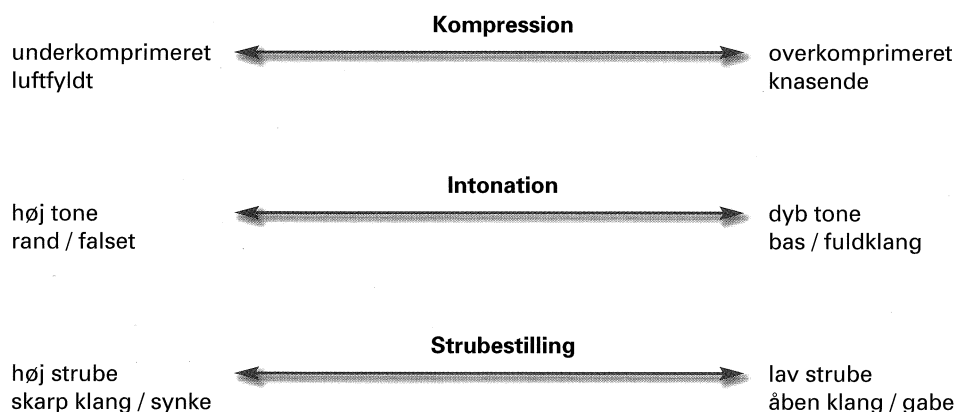
Stemmen er ikke noget i sig selv, det er bare en tanke. Man kan sige, stemmen er en fremskudt del af hjernen, så det du har sagt, har du tænkt, og det du kan tænke, kan du sige. For rigtig mange mennesker er det tankerne, der sætter en begrænsning for deres vokale formåen, og hvis stemmen skal yde noget ekstra, er det vigtigt og afgørende at tro på det. Så stemmen er bare en tanke, ligesom en bold der ligger stille i græsset. Bolden venter på, at nogen skal komme og sparke til den, og stemmen venter på, at den får tilført lige præcis den energi, den har brug for. Nu starter energien, og tanken (stemmen) bliver til udtryk. Kvaliteten af udtryk spænder i dette scenarie fra den perfekte runde bold til en krøllet øldåse.

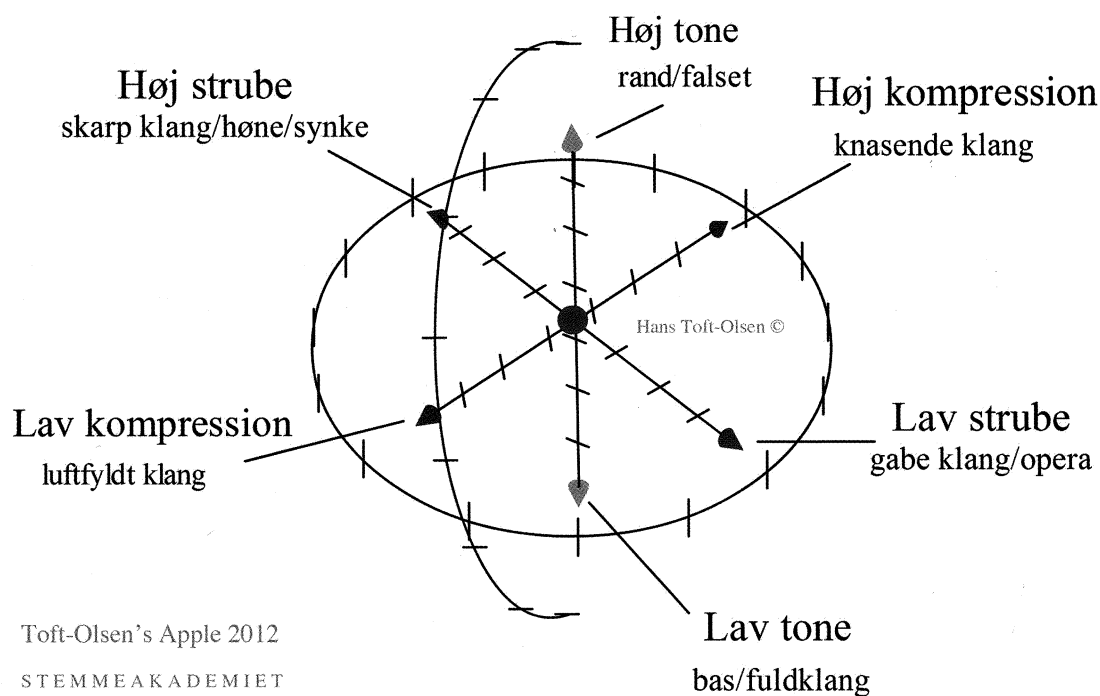
Stemmen sidder i struben, og her produceres vores grundtone/grundklang, der senere skal artikuleres. I struben har stemmen tre afgørende variable for klangen (se fig. 1).

I mit pædagogiske arbejde har jeg forsket og udviklet min model (inspireret af Adams æble), og sat den op i en tredimensionel graf, der giver et pædagogisk overblik over stemmens grund-

Fig. 1

Kompression, intonation og strubestilling

klang. Jeg har kaldt modellen for Toft-Olsen's Apple.

Som man kan se, har modellen form som en bold eller et æble. Centrum er kernehuset, og her klunger stemmens kerne. Her er stemmen unik og ligeså personlig som et fingeraftryk. Bevæger du dig ud af akserne, bliver din stemme mere korisk. Du mister altså personlighed, og du er nemmere at imitere/kopiere. Din stemme er fra naturen skabt som værende rund, og det er meningen, at du skal bruge hele »bolden«, men med udgangspunkt i det oprindelige centrum. En stemme, der har udgangspunkt i centrum, er en stemme i balance. Hvis »centrum« flyttes, er stemmen i ubalance, og bolden bliver deform, og det er sværere at ramme målet, når man sparker. Selvom din stemme er rund, er det som sagt dine tanker, der bestemmer din vokale formåen, og om du spiller med en fodbold eller en tennisbold.

Med denne model er det ikke mere nødvendigt at bruge funktioner som sob, belting, curbing osv. Stemmen er meget mere end disse beteg-

nelser, og nu kan du se stemmen, som var det hele farvespektret og ikke bare 3 grundfarver. Du kan placere den røde kugle, hvor du vil i »bolden«, og så bestemmer energien, om den skal trilles kort eller sparkes langt.

Jeg håber, du vil lege lidt med Toft-Olsen's Apple. Det er klart, at lyden mangler i denne artikel, men du har mulighed for at gå ind på www.stemmeakademiet.dk under »faq« og høre en demonstration. Det er min erfaring, at mange har svært ved at bruge stemmen med højstillet strube, og ifølge modellen bruger de ikke omkring 1/3 af stemmens potentiale.

*Hans Toft-Olsen, cand. musicae
Sangpædagog, talepædagog
Underviser ved Stemmeakademiet,
Stemmedoktor samt DJM
Forfatter til bogen Styr på stemmen
Udnævnt af Kulturministeriet som Censor
på Konservatorierne i DK*